

HEVES MAGYAR TILTAKOZÁST VÁLTOTT KI AZ ÚZVÖLGYI KATONAI TEMETŐ „ELFOGLALÁSA”

» VEZÉRCIKK

Túrhetetlen kegyeletsértés

Helyszínelés. Az RMDSZ képviselői szerint megyeközi, országos és nemzetközi szinten is fel kell lépni

Az RMDSZ politikailag túrhetetlennek, közigazgatásilag törvénytelennek tartja, hogy román katonasírok parcelláját hozták létre a Székelyföld keleti peremén fekvő Úzvölgye első világháborús osztrák–magyar katonai temetőjében, ezért Kelemen Hunor levelében kérte a miniszterelnök beavatkozását. Az MPP és az EMNP is hevesen tiltakozik.

» KRÓNIKA

Levelben kérte Kelemen Hunor RMDSZ-elnök Viorica Dăncilă miniszterelnököt, hogy az ügy tisztázásáig közigazgatási úton állítsa le az úzvölgyi katonatemető átalakítását. Az MPP kegyeletsértőnek és történelemhamisítónak tartja a történetet, az EMNP pedig közigazgatási bírósági eljárást kezdeményez a dormánfalvai önkormányzat ellen.

A levélről az RMDSZ hírlevele tájékoztatót kedden. Kelemen Hunor politikailag túrhetetlennek, közigazgatásilag törvénytelennek tartotta, hogy román katonasírok parcelláját hozták létre a Székelyföld keleti peremén fekvő Úzvölgye első világháborús osztrák–magyar katonai temetőjében anélkül, hogy engedélyt kértek volna a temető tulajdonosától, Csíkszentmárton önkormányzatától. Az RMDSZ közölte: tiltakozik a lépés ellen, amelyet törvénytelennek és kegyeletsértőnek tart. „Mindenkinek joga van emlékhelyet állítani és megemlékezni, azonban határozott meggyőződésünk, hogy egyetlen emlékhelyállítás vagy megemlékezés sem sértheti egy közösség érzékenységét és méltóságát” – áll Kelemen Hunor levelében.

MPP: elvész a magyarság ellenállásának egyik jelképe

Kedden a Magyar Polgári Párt (MPP) is közleményben tiltakozott az úzvölgyi katonatemető átalakítása ellen. Kinyilvánította, hogy kegyeletsértőnek és történelemhamisítónak tartja a beavatkozást, mely révén a magyarság „nemzeti ellenállásának és megmaradásának az egyik utolsó jelképe” végleg elvesz. Az MPP közölte: levelében

tájékoztatták a történetről a magyar Honvédelmi Minisztérium illetékes államtitkárát, kérve a Románia és Magyarország közötti egyezmény vonatkozó előírásainak betartatására.

EMNP: provokációt készítettek elő

Ezzel egy időben az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) közigazgatási bírósági eljárást kezdeményez a dormánfalvai önkormányzat ellen, valamint a Hargita Megyei Tanács rendkívüli ülésének összehívását is kéri. Az EMNP állásfoglalásában úgy fogalmaz: magyarellenes provokációt készítettek elő a Bákó megyei Dormánfalva önkormányzata a közigazgatásilag a Hargita megyei Csíkszentmártonhoz tartozó Úzvölgye magyar katonai temetőjében. „A döbbenetes eset nyilvánvaló magyarellenes és történelemhamisító mivolta önmagában is felveti a kérdést, mennyire lehet európai értelemben vett jogállam egy olyan ország, ahol ilyesmi megtörténhet? Az eset-

» A román katonáknak állított betonkeresztet egy részét a magyar katonák még meg nem jelölt sírjaira állították.

hez kapcsolódó nyílt törvényszegések legsúlyosabbika ugyanakkor megkérdőjelezi Románia nemzetközi szavahihetőségét is, a hadisírok, katonai temetők jogállását ugyanis államközi egyezmény szabályozza Románia és Magyarország között” – szerepel az alakulat országos elnökségének állásfoglalásában.

Három ellenlépést tervez az RMDSZ

Eközben Winkler Gyula európai parlamenti képviselő, Tánczos Barna szenátor, Borboly Csaba, a Hargita Megyei Tanács elnöke és Gergely András, Csíkszentmárton polgármestere látogatást tett az úzvölgyi temetőben. Az RMDSZ EP-listáját vezető Winkler a Hargita Megyei Tanács tegnapi közleménye szerint kiemelte, a európai egyezmény szabályozza egész Úzvölgy területén az emlékhelyek, a hadi temetők gondozását. „Hogya a törvény betűje is és a keresztény kötelezettség

is azt írja elő, hogy nekünk főhajtással kell tisztelegni, nem pedig váratlan és ellenséges lépésekkel, akkor azt gondolom, hogy a következő időben legalább három szinten kell nekünk lépéseket tennünk: helyi, tehát megyeközi, illetve országos és nemzetközi szinten fel kell lépni” – mondta az EP-képviselő. Borboly Csaba reményét fejezte ki, hogy ebben az országban a törvények mindenkire egyformán vonatkoznak. „Ezért is kértem minden iratot a szomszédos megye vezetőjétől, lássuk, milyen dokumentumokkal sikerült nekik ezt a gyors telekönyvezést megoldani” – tette hozzá a Hargita Megyei Tanács elnöke.

Mint arról beszámoltunk, a Bákó megyei Dormánfalva (Dărmănești) önkormányzata román katonasírok parcelláját hozta létre a Székelyföld keleti határán fekvő, elnéptelenedett Úzvölgye település magyar katonai temetőjében anélkül, hogy engedélyt kért volna a temetőt fenntartó és gondozó Csíkszentmárton önkormányzatától. A Kárpátok keleti oldalán levő önkormányzat május 17-én készült felavatni az első és második világháborúban elesett román katonák emlékhelyét a magyar katonatemetőben. Az előkészületek részeként 52 betonkeresztet és egy szintén betonból öntött, nagyméretű ortodox keresztet állítottak a temetőben.

A katonatemető Csíkszentmárton község közvagyonai leltárának a része, amelyet legutóbb a 2010/299-es számú kormányhatározattal erősített meg a román kormány. Am Dormánfalva önkormányzata egy márciusi határozatával a temető „nemzetközi katonatemetővé” való átminősítéséről döntött, a román parcella létesítéséhez pedig a bukaresti védelmi minisztérium jóváhagyását is megszerezte. A temetőt az elmúlt években Csíkszentmárton önkormányzati forrásaiból, a magyar Honvédelmi Minisztérium és magánszemélyek adományaiból újíttatták fel. Mintegy hatszáz fakeresztet állítottak, amelyekre felkerültek az Űz folyó völgyében vívott csatákban elesett magyar katonák neve. A felújítás teljes egészében nem fejeződött be, további fakeresztet felállítását tervezik. A román katonáknak állított betonkeresztet egy részét pedig a magyar katonák még meg nem jelölt sírjaira állították.

MAKKAY JÓZSEF

A minden határt túllépő temetőgyalázás

Már szinte meg sem lepődik az ember, amikor a magyarellenes megnyilvánulások hosszú sorában ezúttal magyar temetőgyalázást követ el a román hatalom a Bákó megyei Dormánfalva önkormányzata révén. Aki azt hiszi, hogy egy eldugott moldvai falu polgármesterének kútfejből bukik ki az ilyen abszurd lépés, az valószínűleg nagyot téved. Az elmúlt években ennél sokkal kisebb bűnökért vitte el a korruptióellenes ügyészség vagy más ügyészi szerv a polgármestereket, az alpolgármestereket vagy különböző hivatali alkalmazottakat. Ha összeszámoljuk, hogy Dormánfalva önkormányzata az önkényes temetőfoglalással hány törvényt sértett, nehezen hihető el, hogy még a legképzetlenebb vagy legtájékozatlanabb román polgármester is önszántából belemenne egy ilyen „játékba”. Még az átlagember is tudja, hogy jogállami viszonyok között más birtokának önkényes bekebelezése, vagy önmagában egy temető meggyalázása súlyos büntetéssel járhat. Ha ezekhez a törvényszegésekhez hozzáadjuk, hogy a Hargita megyei Csíkszentmárton polgármesteri hivatalának felügyelete alá tartozó úzvölgyi magyar katonai temetőről egy 2010-es román kormányhatározat is rendelkezik, akkor érthetővé válik, hogy a háttérből kik és milyen szálakon mozgatják a moldvai önkormányzat tanácsosi testületét. Illetve kik szervezik a magyar katonai temetőből román kegyhelyé való nagy átalakítás május tizenhetedikéi hivatalos ünnepséget.

A történet gyökerét abban a sokat hangoztatott „párhuzamos államban” kell keresnünk, amely minden bizonnyal nem úgy működik, ahogyan azt a maguk üldözését kidomborító román Szociáldemokrata Párt korifeusai sejtetik, hanem ez az „intézmény” az erdélyi magyarság térdre kényszerítését szolgálja. Ennek már az elmúlt években is tucatnyi jelét láttuk, a százéves román egyesülési lázban viszont újabb és újabb arcaival ismerkedhettünk meg. A román titkosszolgálatok, a bíróságok, az ügyészségek, illetve más állami szervek szoros összefonódásából létrejött magyarellenes „holding” munkastílusa nyomon követhető a restitúciós folyamatot megakasztó visszaállomástási törekvésekben, a Tan Tanasá „hivatásos jelentgető” napi munkájában vagy a legfrissebb botrányban, amikor magyar–román államközi egyezményekben is szavatolt magyar katonai temetőt forgatnak fel, és alakítanak át kényük-kedvükre. Közismert szóval sírgyalázásnak nevezzük, amikor romániai magyar vagy zsidó temetőkben találkoznak egyre gyakrabban ilyenekkel. Am a rendszerint magányos és megkattant elkövetők helyett most a román állam vállalja magára az elkövető kegyeletsértést.

Nehéz megjósolni, meddig fájul a temetőgyalázás forgatókönyve. Ez sokban függ a magyar kormány kiállásától is, hiszen a román állam a dormánfalvai tettével olyan határt lépett át, amire nem igazán volt precedens az elmúlt harminc évben. Akik az éppen soron levő választásokra való felkészülés főpróbájaként tekintenek az ilyen etnikumközi feszültségekeltésre, azoknak bejöhethet a számításuk, hiszen bármit is lépjen a magyar fél, azt helyben és Bukarestben majd úgy mutatják be, mint az ősi román föld elleni újabb merényletet, amely az „országgyejesítő” román katonák hőstettét kérdőjelezi meg. Ebben a román megközelítésben már szóba sem jöhet, hogy az Erdély földjét védő magyar katonák emlékét úgy lehessen ápolni, ahogyan azt a magyarok teszik évtizedek óta. Román szemszögből ez merő nacionalizmus, irredentizmus és románellenesség.

A legújabb magyarellenes fejlemény is jól mutatja, mennyire messze állunk az őszinte román–magyar megbékélési törekvésektől. Sok év tanulsága, hogy amit a román állam egyezségek nyomán ad, azt két kézzel vissza veszi. Ebből kéne kiindulniuk erdélyi magyar politikusainak, amikor külső vagy belső támogatóként román kormányokat tartanak életben.